

høvede Hjælp i visse Forretninger, hvortil der hørte en større Dannelse end den da sædvanlige i Borgerklasserne. Den havde i Forbindelse med Navigationskolen en høist anseelig Direction, bestaaende af 6 Mænd, der var af Landets første Embedsmand, den blev understøttet med Gaver allesteds fra, deels fra Kongehuset deels fra Private og der blev aabnet Collecter for dem. Det var en Tanke man nu har ondt ved at forstaae, hvorledes man dengang kunde fatte den og hvorfor den just skulde fuldbyrdes i Møen. Man kan ikke Andet end tænke sig, at dette maa være skeet af personlig Interesse for Møen hos formaaende Mænd. Møen var og saa dengang et fuldstændigt kongeligt Domaine; og som ogsaa havde den Besøgtigelse i den Tid; der gik kort forud, at 1696 Borneffskabet der blev ophævet paa en mere fuldstændig Maade end paa de øvrige kongelige Godser. Det viste sig siden, at disse Skoler ikke svarede til deres Formaal og i 1727 blev Navigationskolen forflyttet til Kjøbenhavn. Man kan af det Rescript, som derom udkom under 4de Mars 1727 see, at Navigationskolen ikke skulde beholde alle Indtægter; thi Regne- og Skrivekolen paa Møen blev ved, og da senere Navigationskolen ved Rescript 1737 blev aldeles ophævet, og dens Huus, som var forskjellig fra det Regne- og Skrivekolen eiede, blev skjænket til Tugthuset, skjænkedes vel Skolens Capital og enkelte Indtægter, men ingenlunde alle Indtægterne, til Tugthuset, men de øvrige maa være forblevne ved Regne- og Skrivekolen. Der var heller Intet naturligere, end at de Indtægter, som toges fra Møens Skolevæsen maatte blive ved den Borgerkole, som vedblev at være i Stege, fremfor at gaae over til en Navigationskole i Kjøbenhavn, end sige til et Tugthuus; thi dertil hørte blandt andre Stege Degnefaldsindtægter. Det vilde have været unaturligt, at disse skulde gives til en Navigationskole i Kjøbenhavn, og endnu mere til Tugthuset. De have heller aldrig været givne, dertil, men disse Degnefaldsindtægter eller Degnepensioner paa Møen have upaatvivlelig altid været hos Regne- og Skrivekolen, og det er dem, som senere under Tidernes Omffindinger er gaaede over til at blive Borger-

skole. Det er ogsaa i Cancellieskrivelse af 15de Decbr. 1821 antaget, at Borgerkolen i Stege har havt denne Indtægt siden Aaret 1701, og det er fuldkommen rigtigt, naar man blot ikke vilde holde sig til Ordet, nemlig Borgerkole, men tænke sig den Skole, i hvis Sted Borgerkolen træder. Der er altsaa den allerfuldstændigste Erhvervelse derfor, og jeg veed ikke, hvorfor man nu skulde betage denne Skole sin Indtægt, eller, dersom man vil skaffe Skolelærerne paa Møen den samme Aarsforbedring, som andre Skolelærere, saa er det Noget, som er høist ønskeligt, og det synes endog ogsaa at være Noget, der er naturligt. Men saa maatte der gives en Erstatning af Staten, ikke en Erstatning, som bestod i, at man i fem Aar gav dem en Slags Gave, men en saadan, hvorved man holdt dem skadesløs for den hele Indtægt, hvortil de have en lovlig Adkomst. Der er mangfoldige Communer, der baade i deres Heelhed og med Hensyn til enkelte Indretninger, navnlig som Skoler, Fattig- og Kirkevæsen, have saadanne Indtægter, der ikke staae i nogen naturlig Forbindelse dermed; men de ere dem nu eengang tilstaaede af Staten og ere altsaa deres lovlige Eiendom; Kjøbenhavn f. Ex. er for en stor Deel i dette Tilfælde. Jeg vil ikke nævne Alt, hvad der hører hertil; men som et Exempel maa jeg anføre, at Bartou Hospital er beneficeret med Kongetienden af Kjelby Sogn. Og saaledes er det Tilfældet med mangfoldige Skolers Fattigvæsen og Kirke. Man har altid søgt, hvor Leilighed var givet dertil, at skaffe de Skoler, som optaae i Kjøbstæderne i den senere Tid, saa mange Indtægter udenfor Rigningen paa Communen som muligt, og Intet synes unaturligere, end at man — istedetfor at hjælpe paa dem — skulde betage dem de Indtægter, som engang tilkomme dem. Jeg troer virkelig, at denne Sag er af den Natur, at den ikke noie kan blive Thinget ret bekendt uden igjennem en Comitee. Jeg skal bemærke, at jeg ikke har noget fuldstændigt Lys over, hvorledes det er gaaet til med den ovennævnte Skole paa Møen; men jeg kan dog af de Forordninger og Rescripter, som ere udfomne, læse mig til, at det idetmindste ikke forholder sig saaledes, at de omhandlede Degnepensioner har været enten i Kjøbenhavns Navigations-